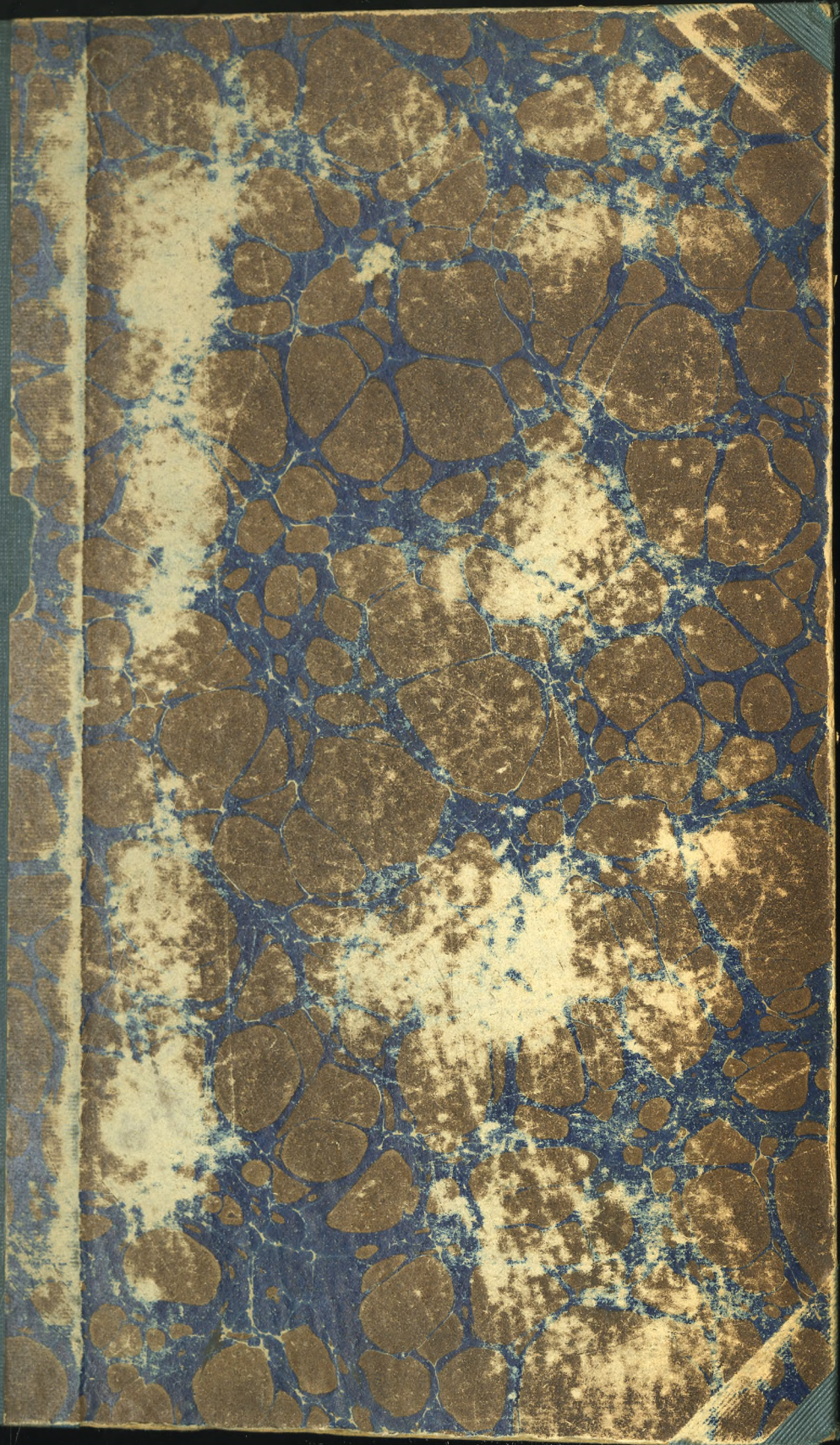

Politikai
röpiratok.

135.

135
1186

Szózat

a

népbolondítókhoz

és a

néphez.

Foka Dr. Krasser Frigyes.

(ANTI-SYLLABUS.)

Közli:

K B. G.

gr. Kreiter Béla.
8

BUDAPEST, 1878.

61272 0076715

Dr BALLAGI GÉZA.

Ötvenezer év előtt már, hirdeti a tudomány,
Élt Adám előtt is ember, túl az Operencián ;
Mielőtt a szentírás, e nagy hazugság, született,
Mielőtt az Úr szavára lett a föld s az emberek.
A kinyilatkoztatás is, ha helyes, azt hirdeti,
Régtől óta él az ember, nem is kell teremteni !
S hogy a föld és a mennyország létezett soká nagyon,
Mielőtt az Atyaisten teremtette egy napon.
S mielőtt Adám az almát megkivánta s elbukott,
Jehováhról senki még egy árva kukkot sem tudott.
És ha voltak akkor is már fejedelmek és papok,
Biz' az Isten diplomákat nekik erre nem adott.
Nem is kellett oda Isten ! Nézzetek csak szertesztét,
Ott vannak a méhkasokban dolgozók közt a herék.
S nézzetek a társadalmat ! A sovány igás gebe
Húsz parádés ló helyett híz ; mert hát ez a kenyere.
És a polgár, és a munkás, túrve, verejtékesen
Fizeti a milliókat ; parancsolja fejdelem.
S ím, ott vannak a kaszárnyák ! Gyáva ember, vak világ !
Hogy elnyomjon, hogy megöljön hizlalod a katonát.
Ott a kámzsások csapatja, ott az elhízott barát ;
Böjtölésről prédikál és alig bírja a hasát.
S hol marad az uzsorás és annyi más csúf szenvedély !
Utczarovó, gyerek, asszony s számtalan mellékszemély,
Kiket a szorgalmas ember tart, mert kénytelen vele,
S e kívül mint jó keresztyén — meg is örülhet bele —
Hizlal egy csomó mihasznát, bitangot, sehonnait,
És a tolvajok, zsványok s más efélék fajzatit.
Minden renyhe naplopónak a szegény alattvaló
Épit börtönt, ispotályt ; így boldogúl a gaz, csaló,
Holott senki meg nem indul dolgos ember nyomorán,
Mig maga is lop vagy öl, mert máskép' éhen halna tán.
Így tehát már ősidóktól a világ természetete,
Hogy míg egynek csak a munkán s az erényen jár esze,
Más gézengúz, ingyenelő, hivatalos naplopó,
Csupa ármány, csupa furfang, csupa spekuláció.
Ki erős volt és hatalmas, gyakorolt ököljogot,
Urrá lett s ki érte izzadt, szolgálanczot hordozott ;
A ki pedig gyöngé volt, az más vagyont fufaugosan

Magához ragadt, miként ez manap' is divatba' van.
Istenről és másvilágról fecsegték a gaz papok,
Hogy a mennyországba jutnak a buták s a jámborok.
S nem egy bamba elhívé, hogy hasznos az ő lelkinék,
Ha izzad. koplal s magát ily jóreménnyel tölti meg,
Igy oszlottak kezdet óta meg az élet terhei
S ördög bánta, fog-e mindez az Istennek tetszeni.
Bíboros papok, királyok fosztogattak szabadon,
Privilégiumuk erre nekik Istentől vagyon.
Hogy hajdanta mit miveltek, sűrű, mély homály fedi,
Mielőtt meg lettek irva Mózes égi könyvei;
De valószínű, hogy akkor se jártak rosszabb idők,
Mint később, Noé korában, a nagy vízözön előtt,
A midőn az Úr a sok bűnt nem tűrhette már tovább,
S az Isten képmási vízbe fúltak mint kölyök-kutyák.
S ezredévek jöttel, tüntek, az idő s a kor haladt,
S a paraszt csak egyre görnyedt a nagy munka-súly alatt;
És a proletár, akárhogy' iparkodik, éhezik,
S nem tarthatja még kenyérrel se nejét, se gyermekit;
A jobb társaság' kifosztja, érte lőt-fut a szegény;
Rágalmazza, bántja, sérti, szidja a közvélemény.
Igy bolyongja ő be gyászban e világnak édenét;
Az emberek eltaszítják, lelke háborog, setét.
Másnak oly vidám az élet, boldog álmait szövö !
Csak neki nincs mit remélni, mert a testvér ellöki.
A világ dús asztalánál helyet foglal mindegyik,
Csak a koldusnak kivenni részét meg nem engedik.
Mi a vétkük hát ezeknek, hogy mint kerget juhokat,
Eltaszítják a henyélok, lesve sült galambokat;
Kik kutyabőrt emlegetve, dedukálják botorul,
Hogy ős-származást vehetni egyedül emberjogul,
Kik raboltak, örökölték kincseket és várakat,
Mikhez a nép üdve-vére drágakő gyanánt tapad.
A kik zsíros hivatalban ülnek, mert a sógoruk
Tanácsos, főúr, miniszter; ez az ő előjoguk.
Szóljatok, dúsak, kevélyek, mit vétett a proletár,
Ha az asszony, a ki szülte ágyasotok vala bár? . .
Oly örvény tátong valóban szolgátok közt s köztetek? . . .
Hisz' leánya, felesége nagyúrnak is tetszenek.
Pénzzel és szép szóval, óh, ti képmutató fajzatok !
A szegény házára szégyent, gyaláztat hoztatok.
A katona nőtlen, a pap szüzességet fogadott,
De azért a legbujábbak a katonák és papok.
S ti meritek elítélni, a ki arról nem tehet,
Hogy bujaságtok siralmas áldozatjaul esett?
A parasztnak agyvelője, mint a másé, rendes, ép,
S nem az ő hibája, hogy nem fejleszthette az esztét.

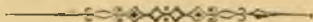
Mint ti, nem rosszabb szívet hord piszkos rongyai megett ;
Fogékonyat jóra, szépre, mint ti boldog emberek !
De hisz' ezt ti rég' tudjátok s mert a jóság elfogott,
Aadtatok nekik szószéket, iskolát és templomot.
De ha már vágytok segíteni, megszüntetni nyomorát,
Adjátok meg nekik is, mit korotok másoknak ád
Igazságot, tudományt ! hadd pusztuljon a butaság,
Legyen a nép-koszorúban minden ember egy virág !
Zárjátok be a penészes, régi, rozzant boltokat,
Hol Mózes a zsibvásáron árul ócska rongyokat.
Más tautitót, iskolákat kér az újkor szelleme,
Hogy az ember legyen ember s nem a barmok egy neme ! —
Hogy mikor az öreg Isten mást se szólt, csupán : Legyen !
Másodnapra született-e a fény erre hirtelen ; —
Negyednapra lett-e aztán csillag, hold és napvilág,
S ezek osztották-e ketté a napot s az éjszakát ; —
Hogy az Úr a nagy dologban elfáradt-e azután,
Mert egy pár szót motyogott, és vágyott pihenés után ; —
Párosult-e bordájával Ádám, ez a sárdarab,
S azután egy alma miatt lett-e sorsa kárhozat ; —
Hogy mindjárt az első ember, az Isten képmása bár,
Meggyilkolta-e az öccsét a paradicsomba' már ; —
A leszármazási tábla híú és pontos-é nagyon,
Hol éltek, nöztek s gebedtek el az ősök mint barom ; —
Közszörülte-e a kését engedelmes Ábrahám,
Hogy jóvá tegyen butául idegen bünt önfiján ; —
Igaz-e, hogy leitatták Lót leányi apjokat,
S elkövettek-e azután rajta ocsmány dolgokat ;
Bölcs Salamon irt-e gyakran a világ oly dolgirul,
Miket illem és szemérem megnevezni is pirul ; —
Absolon hosszú hajával lógott-e az ágakon,
Raboltak-e a zsidók már Egiptomban is nagyon ; —
Mózes által a lopást az Isten megengedte-é,
A pusztában összegyültek-e aranyborju köré ; —
Igaz-e, hogy Pharaót, mert a rablókat üldözé,
A vörös tenger lovastul, seregestül elnyelé ; —
Hogy Sámson az ellenséget állkapoccsal ölte-e,
És hogy Rebeka porontyát csalásra nevelte-e,
Hogy ez aztán vén s vak apját oly finomul szedte rá,
Hogy Ézsauznak nézte őt és áldását is rá adá ; —
S ráadásul ezt az Úr még jónak is ítélte-é,
Mert Jákobot a zsidóság törzsatyjává nevezé ; —
Hullt-e Tóbiás szemébe fecskének a ganaja,
Kiokádta-e a czápa Jónást, hogy nem lett baja ;
Mária előbb fogant-e s Jézust azután szülé,
S mindennek daczára mégis tiszta, szeplőtlen szüz-é ; --
Volt-e aztán tisztulása, mint a bibliában áll,
Holott ezt más asszonyoknál titok földi és homály ; —

A megváltó eltörülte-e a bünt, gazságokat,
 Hogy az inkvizíció is átkainktól ment marad; —
 Legelső csodája vajon oly pompásan sikerült,
 Hogy a berugott zsidóknak bor még vízből és került; —
 Vett-e sarat a markába s köpött-e nagyot belé,
 S a vakonszületett ennek nagy hasznát vehette-é; —
 Ördögöket volt-e képes szava megszalasztani,
 Kiket aztán befogadtak Gergenezus disznai; —
 S hogy a nő, ki annyi évig vérfolyásban szenvedett,
 Meggyógyult-e, mert kezével ruhájához érhetett; —
 Tityi-totyí Nicodémus volt-e jó bölcselkedő,
 S vén korára csoda által újra ifju lett-e ő; —
 Tanulják-e fíjaink ezt, ha alig tíz évesek,
 S vajon ezt tisztán, egészen megérteni képesek; —
 Hogy az ilyen jezsuita-oktatás előnyös-e,
 Az erkölcsöt öregbíti-e vagy nyakát szegi-e:
 Valljátok be! métegy ez mind s butaság, ti vén papok!
 Elég volt a türelemből, mert ez már több mint a sok!
 Elég volt a babonából, a vakhitből már elég;
 Szent Dávid ez ócska nótát már elhegedülte rég!
 Sok rosszat csináltatok, de mindenek közt legrosszabb,
 Hogy elsatnyult s nyomorék lett józan ész és gondolat;
 Hogy, ki e bolond mesékből elhitt bármi keveset,
 Lett örökre buta, mamlasz, babonás, eszeveszett.
 A kiket ti neveltetek, meglopták a haladást,
 S elpotyáztak nagy időket s munkát is egy jó rakást.

Bitorolt hatalmatoknak vége! meritek-e még,
 Farizéusok, megölni a gyerekek ép esztét? . . .
 Ma, midőn a nagy világon ünneplik a tudományt,
 Mely a szívet és a lelket fölemeli egyaránt? . . .
 Midőn az írástudó, ki meg nem érti nagy korát,
 Botorkálva, idegenként járja fényes csarnokát? . . .
 Ma, midőn a komoly munkás, ki a korral nem halad,
 Mint proletár mindörökre, elnyomott, szegény marad? . . .
 Álmoskönyvnek, kabalának mindörökre vége már!
 Új korunk más jelszavakra, józan iskolákra vár.
 Szánalom fog el, ha látjuk, hogy a szegény régiek
 Meg nem érheték e nagy kort, tudományost, fényeset!
 Hogy, habár bölesek valának, nagy gonddal kutatva bár,
 Éltüket hijában adták, még se tünt a vak homály.
 Hogy' örülnének, ha látnák, a világ mily nagyra nőtt!
 És a multa vissza mennyi bánattal néznének ők!
 Hogyha Jézus Sokratessel újra testet öltene,
 S látná, mily dicsó, világos az új kornak reggele;
 Hogy' ujjongna! hogy' rajongna! és az üdv érzelmeivel
 E csodás, tündér-világba lelke hogy' merülne el!

Mi csüngjünk-e szakadatlan' ócska dolgokon hiven,
A helyett, hogy elmerüljünk a tudomány fényiben? . . .
Mi másszunk-e hátra mindig, mi, a nagy kor fiai,
Képesek a tudománnyal csillagokba szállani?! . . .
Pusztuljon a bliktri jószág! lári-fári! Emberek!
Itju éltet, szárnyat ad a tudomány: repüljétek!
Ne tőrjétek, hogy az óra elhaladjon parlagon,
A nélkül, hogy szivetekbe hintse magvát gazdagon!
Ne hagyjátok elrepülni az időt, nem értve meg!
Hozzon minden percze nektek, dús aratást, emberek!
És ne tőrjétek tovább, hogy a gyerekek ép eszét
Elbutítsák, leigázzák régi, megezáfolt mesék.

És ha pilises papoeska szent pofával jön feléd,
Bibliás zsoltárt morogva, zengd te a természetét!
S ha aztán a zsinatokkal, feszülettel áll elő,
S gyehennárul és pokolrul fecseg a téritgető:
Hagyd a mamlaszt! hadd beszéljen táveső, boncztan ellene,
És üssön belé az ujkor göze, tüze, mennyköve!

A megváltó eltörülte-e a bünt, gazságokat,
Hogy az inkvizíció is átkainktól ment marad; —
Legelső csodája vajon oly pompásan sikerült,
Hogy a berugott zsidóknak bor még vízbül és került; —
Vett-e sarat a markába s köpött-e nagyot belé,
S a vakonszületett ennek nagy hasznát vehette-é; —
Ördögöket volt-e képes szava megszalasztani,
Kiket aztán befogadtak Gergenezus disznai; —
S hogy a nő, ki annyi évig vérfolyásban szenvedett,
Meggyógyult-e, mert kezével ruhájához érhetett; —
Tityi-totyí Nicodémus volt-e jó böleselkedő,
S vén korára csoda által újra ifju lett-e ő; —
Tanulják-e fíjaink ezt, ha alig tíz évesek,
S vajon ezt tisztán, egészen megérteni képesek; —
Hogy az ilyen jezsuita-oktatás előnyös-e,
Az erkölcsöt öregbiti-e vagy nyakát szegi-e:
Valljátok be! mételey ez mind s butaság, ti vén papok!
Elég volt a türelemből, mert ez már több mint a sok!
Elég volt a babonából, a vakhitből már elég;
Szent Dávid ez ócska nótát már elhegedülte rég'!
Sok rosztat csináltatok, de mindenek közt legroszabb,
Hogy elsatnyult s nyomorék lett józan ész és gondolat;
Hogy, ki e bolond mesékbül elhitt bármi keveset,
Lett örökre buta, mamlasz, babonás, eszeveszett.
A kiket ti neveltetek, meglopták a haladást,
S elpotyáztak nagy időket s munkát is egy jó rakást.

Bitorolt hatalmatoknak vége! meritek-e még,
Farizéusok, megölni a gyerekek ép eszét? . . .
Ma, midőn a nagy világon ünneplik a tudományt,
Mely a szívet és a lelket fölemeli egyaránt? . . .
Midőn az irástudó, ki meg nem érti nagy korát,
Botorkálva, idegenként járja fényes csarnokát? . . .
Ma, midőn a komoly munkás, ki a korral nem halad,
Mint proletár mindörökre, elnyomott, szegény marad? . . .
Álmoskönyvnek, kabalának mindörökre vége már!
Új korunk más jelszavakra, józan iskolákra vár.
Szánalom fog el, ha látjuk, hogy a szegény régiek
Meg nem érheték e nagy kort, tudományost, fényeset!
Hogy, habár bölcsek valának, nagy gonddal kutatva bár,
Éltüket hijában adták, még se tűnt a vak homály.
Hogy' örülnének, ha látnák, a világ mily nagyra nőtt!
És a multa vissza mennyi bánattal néznének ők!
Hogyha Jézus Sokratessal újra testet öltene,
S látná, mily dicső, világos az új kornak reggele;
Hogy' ujjongna! hogy' rajongna! és az üdv érzelmeivel
E csodás, tündér-világba lelke hogy' merülne el!

